

Scenariusz lekcji języka polskiego w klasach 7–8

*dotyczącej lektury *Pozłacana rybka**

Autorka scenariusza: Agnieszka Suchowierska

czas: 45 minut

Przykładowy temat: W słońcu i w cieniu – rozmawiamy o książce Barbary Kosmowskiej *Pozłacana rybka*.

Cele

Klasy 7–8

- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji [I, 1, 9)],
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji [I, 1, 7)],
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny [I, 1, 11)],
- rozwija swoje zainteresowania [IV, 2)].

Formy

- praca zbiorowa i indywidualna

Materialy

- papierowy lekturomierz (należy nakleić go na tekturkę i zrobić tak jak zegar – tzn. dołączyć na środku, we wskazanym miejscu wskaźnik).
- karta pracy,
- cytaty z powieści, w których pojawia się rybka.

Klasy 4–6

- omawia elementy świata przedstawionego [I, 1, 1)],
- omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu [I, 1, 5)],
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność [I, 1, 7)],
- określa tematykę oraz problematykę utworu [I, 1 12),
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst [I, 1, 14)].

Metody

- heureka, oglądowa, problemowa

Przebieg lekcji

Lekcję można przedłużyć na 2 godziny, poświęcając na poszczególne jej części więcej czasu.

1. Czynności organizacyjne (5 minut).
2. Na początku lekcji nauczycielka informuje uczniów, że powieść pt. *Pozłacana rybka* jest ceniona przez krytyków literackich i otrzymała wiele nagród: zajęła I miejsce w kategorii książek dla młodzieży w Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren, zorganizowanym przez Fundację ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom, a zdobyła nagrodę literacką Książka Roku 2007 przyznaną przez Stowarzyszenie Przyjaciół Książki dla Młodych – Polska Sekcja IBBY oraz na listę Złota Dwudziestka Fundacji ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom. (5 minut)

Inne książki Barbary Kosmowskiej dla młodzieży, np.:

Obronić królową

Sezon na zielone kasztany

Panna Foch

Buba. Sezon ogórkowy

Samotni.pl

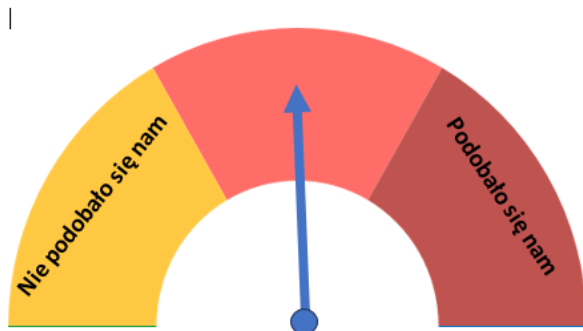
Buba

Gwiazda z pierwszego piętra

3. Praca z lekturomierzem. Wrażenia uczniów na temat lektury.

Nauczycielka prosi uczniów o wymienianie tego, co w książce było dobre i ewentualnie złe. Nie uwzględnia ocen typu „fajna książka”, „beznadziejna książka”. Po każdym prawidłowo umotywowanym spostrzeżeniu nauczycielka przesuwając wskaźnik lekturomierza w kierunku „Podobało się nam” lub „Nie podobało się nam”. W ocenianiu może brać udział także nauczycielka.

Następnie uczniowie piszą w karcie pracy samodzielne notatki z własną opinią na temat lektury. (5 minut)

4. Refleksja nad tytułem książki.

- Przypomnienie baśni o rybaku i złotej rybce (tekst jest uczniom znany, gdyby zapomnieli, można go znaleźć np. tu:

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/puszkina-bajka-o-rybaku-i-rybce/>).

Jak myślicie, dlaczego powieść Barbary Kosmowskiej ma tytuł *Pozłacana rybka*? Dlaczego nie złota?

W jaki sposób książka nawiązuje do baśni?

W jakich okolicznościach złota/ pozłacana rybka pojawia się w książce? W razie trudności nauczycielka może rozdać uczniom cytaty z książki. (5 minut)

- Który z podanych tytułów, według was, pasowałby do tej powieści i dlaczego?

W słońcu i w cieniu

To, co najważniejsze

Alicja staje się dorosła

Żegnaj, dzieciństwo!

Życie jest skomplikowane

Inne niż się nam wydaje

Patchworkowa rodzina

Wszystko w końcu się ułoży

Tytuł, który wybierze klasa, zostaje zapisany jako temat lekcji, np.

Temat: W słońcu i w cieniu – rozmawiamy o książce Barbary Kosmowskiej *Pozłacana rybka*. (5 minut)

- Jaki tytuł nadalibyście książce, gdyby nie miała ona tytułu? Swobodne wypowiedzi uczniów. (5 minut)

5. Nauczycielka pokazuje poniższy obraz na tablicy interaktywnej. Przypatrzcie się obrazowi i powiedzcie, jakie wydarzenia z książki przyporządkowałibyście do poszczególnych kolorów obrazu i dlaczego? (5 minut)

Źródło: <https://hdqwalls.com/wallpaper/2048x2048/abstract-paint-swirln>

6. Zapiszcie wybrane przez was wydarzenia z książki i przyporządkujcie im pasujące (według was) kolory (karta pracy) (5 minut)
- Przed wykonaniem zadania warto przypomnieć uczniom regułę ortograficzną dotyczącą pisowni przymiotników złożonych typu *jasnoniebieski*.

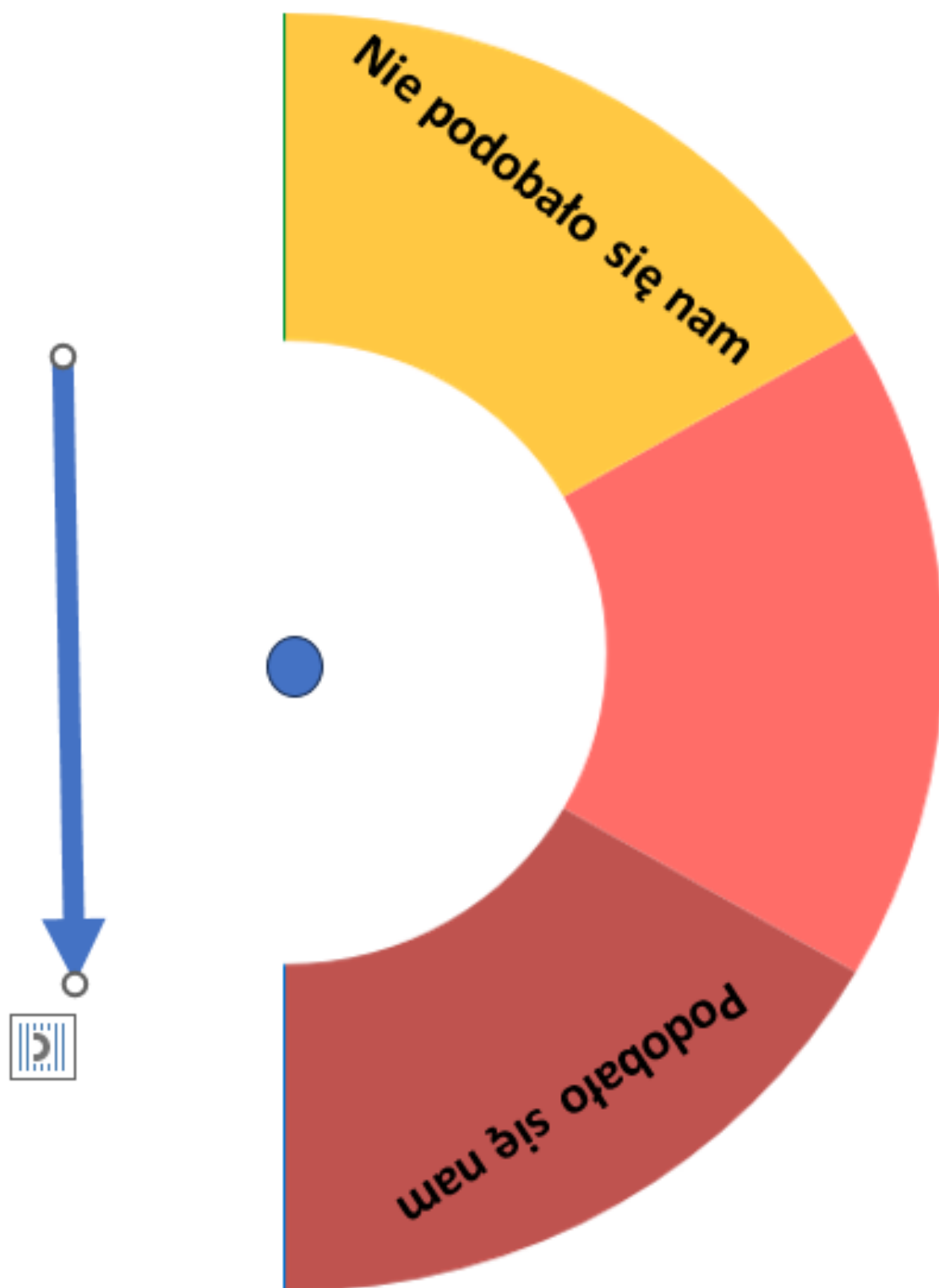
Przymiotniki złożone z członów nierównorzędnych znaczeniowo, tzn. takie, w których główne znaczenie zawarte jest w członie drugim, natomiast człon pierwszy określa bliżej to znaczenie, pisze się łącznie, np.

bladoróżowy (= różowy o bladym odcieniu), *ciemnozielony* (= zielony o ciemnym odcieniu), *jasnoniebieski* (= niebieski o jasnym odcieniu), *perłoszary* (= szary z odcieniem perłowym).

źródło: <https://sjp.pwn.pl/>

7. Jakie ważne problemy porusza ta lektura?
8. Określcie samodzielnie elementy świata przedstawionego w lekturze. (5 minut)

Szablon lekturomierza do naklejenia na tekturkę

Obraz do pokazania na tablicy interaktywnej

Karta pracy do powieści Barbary Kosmowskiej pt. *Pozłacana rybka*

Imię i nazwisko kl.

1. Uważam, że lektura *Pozłacana rybka*

.....
.....
.....
.....

2. Który z podanych tytułów, według ciebie, pasowałby do tej powieści i dlaczego?

W słońcu i w cieniu ● *To, co najważniejsze* ● *Alicja staje się dorosła*
Żegnaj, ukochane dzieciństwo! ● *Życie jest skomplikowane* ● *Inne niż się nam wydaje*
Patchworkowa rodzina ● *Wszystko w końcu się ułoży*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Jaki tytuł nadałbyś / nadałabyś książce, gdyby nie miała ona tytułu? Dlaczego?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Zapisz za pomocą równoważników zdań wybrane przez siebie wydarzenia z książki i przyporządkuj im pasujące, twoim zdaniem, kolory.

Kolor	Wydarzenie

5. Jakie ważne problemy porusza ta lektura?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Określ samodzielnie elementy świata przedstawionego w powieści *Pozłacana rybka*.

Czas wydarzeń	Elementy świata przedstawionego	Bohaterowie
Miejsce wydarzeń		Wydarzenia (dwa według ciebie najważniejsze)
		1.
		2.

Cytaty z powieści *Pozłacana rybka*, w których pojawia się rybka

1. – Gdybyś miał jedno życzenie do jakiejś złotej rybki, to pewnie takie, żeby znowu była mama.

– Tego najbardziej bym chciał. – Robert spoważniał i utkwiał wzrok w deskach pomostu. – Jednak wolałbym, żeby moje życzenie było realne. Tylko takie może się spełnić.

– Więc jakie by było?

– Żeby ojciec przestał pić. Zbyt zwyczajne, co? – uśmiechnął się smętnie. – A twoje życzenie?

– Jeśli ma być realne, to nie może dotyczyć rodziców. Prędeż dziadków. Chciałabym u nich zamieszkać.

2. – A gdyby tu, w fontannie, była nasza złota rybka – Alicja przystanęła przy niewielkim basenie na rozległym skwerze – o co byś ją poprosił?

– O nic. – Robert potrząsnął zajętymi dłońmi. – Mam ciebie i skrzypce. Niczego więcej nie pragnę. A ty? – Spojrzał na nią przenikliwie.

Alicja zamrugała. Ona poprosiłaby rybkę o to, aby chwila z Robertem trwała i trwała. Przez kolejne dni i miesiące. Podniosła na niego oczy z lekkim zawstydzeniem.

– Poprosiłabym ją przede wszystkim o podwójną porcję gorącej czekolady – powiedziała z przekonaniem.

– Zdaje się, że mam coś ze złotej rybki. – Robert musnął palcami nastroszoną grzywkę Alicji i niewiele myśląc, pociągnął lekko swoją dziewczynę w stronę pobliskiej kawiarenki.

3. Złotą rybkę, a właściwie to zwyczajnego pomarańczowego welona, Alicja kupiła w sklepiku zoologicznym przy skwerze. Wypatrzyła go w dniu, gdy Fryderyk niecierpliwie załatwił ich wspólną palmę. Dzisiaj Alicja stała przy ogromnych akwariach z nosem przylepionym do szyby.

Musi się kimś opiekować – myślała, przyglądając się radosnej rybce, tańczącej w akwariowych wodorostach. – Tylko jak zamontować w szpitalu akwarium?

4. Wracała do domu podekscytowana swoim pomysłem. Chodziło w nim przecież tylko o to, żeby rybka była złota albo choć trochę błyszcząca i żeby Frycek miał możliwość powiedzenia jej swojego życzenia. A nawet trzech.

5. – Teraz uważaj, łobuzie. Rybka jest złota i na pewno potrafi spełnić twoje życzenia.
– Pomarańczowa jest – stwierdził kategorycznie Fryderyk, wodząc palcem po szkle słoja.
– Bardziej złotej nie było – wyjaśniła Alicja – ale ta w zupełności wystarczy.
– Ja bym chciał już do domu. – Frycek patrzył w głąb słoja, a jego oczy zdawały się przenikać szkło i tonąć w czystej wodzie.
– Musisz to z nią załatwić. Na pewno się uda.
– Najpierw bym chciał co innego. – Malec oderwał wzrok od rybki.
– Pewnie wyzdrowieć! – ucieszyła się Alicja.
– To też potem. Ja bym najpierw chciał, żeby jednak Zosia była moją żoną.

6. – Dosyć się tu nabyczyłeś! Pożegnaj się ze swoją Nikolką, bo następna randka nie wiadomo kiedy...
Fryderyk był za słaby, aby w pełni zademonstrować swe szczęście. Z trudem objął z całych sił słój z rybką.
– Dziękuję ci, carodziejko! – wyszeptał. – Ona jest naprawdę złota! – Podniósł na Alicję zachwycone oczy.

7. – Słyszałam, że teraz medycyna jest skuteczniejsza nawet od złotej rybki – podchwyciła Sara. Jej oczy znowu nabrały dzikiego blasku, który nadawał słowom Sary magiczne

znaczenie. – A twoja mama to prawdziwa Astrid Lindgren – ciągnęła. – Ona też by się tak zachowała – pokiwała głową z przekonaniem.

8. – Ej, Jaszczurko! Coś ty dzisiaj taki smętny jak listopad?! Wyglądasz jak Fryc-Nic!

– No, bo mi nie wyszło – mruknął Fryderyk i zakrył buzię kołdrą.

– Co ci nie wyszło?

– Miałem zyczenie do złotej rybki. Zeby dojsć do półtecki. Tej małej. No i poprosiłem ją, zebym dosedł. No i posłem...

– Poszedłem.

– Posedłem, ale nie posedłem, tylko spadłem.

9. – Ja wiem, dlacego spadłem.

– Dlaczego, kochanie? – Alicja z trudem hamowała kolejną falę wzruszenia, które dopadało ją tak często przy Fryckowym łóżku. Nie znosiła tego dławiącego uczucia bezradności i brakujących słów, które nie zdążyły jej z pomocą w takich chwilach.

– Bo ona wcale nie jest złota, ta rybka. – Fryderyk miał w oczach łzy. – Tylko pozłacana jest. Moze w sklepie ją tak pomalowali na niby, zebyś myślała, ze jest złota. No i ona nie umie nic, tylko pływać...

– Kupimy nową rybkę, chcesz? Będziesz miał złotą i pozłacaną...

– Nie. – Fryderyk przymknął oczy. – Już nie chcę. Bo jak na psykład bym zasnął i juz bym nie chciał wstać, to one będą głodne.

– Nie możesz teraz martwić się rybkami. Musisz szybko zdrowieć, bo czekają na ciebie najlepsi lekarze.